

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/24-05886
Otsuse kuupäev 25.08.2024
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja Jevgeni Kudrjajtsev (16239111)

Tarbija nõue Tarbija nõuab käekella parandamist tootja ametliku esinduse poolt ning seega ka kahju hüvitamist esitatud pakkumise järgi.

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada osaliselt. Mõista kauplejalt tarbija kasuks VÕS § 115 lg 1 ja VÕS § 127 lg 6 alusel välja 400 eurot tekkinud kahju hüvitiseks.

2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

29.03.2024 andis tarbija oma käekella kauplejale patarei vahetamiseks.

Kaupleja tekitas käekellale kahju murdes ära keeramiskrooni ning kriimustades tagakaant.

Tarbija pöördus murtud kellaga kolmanda ettevõtte poole, kus sai vastuse kella tootja esinduselt, et nad teostavad remonti vaid tehases, mille maksumus jääb 400-500 euro vahemikku.

Tarbija edastas kauplejale nimetatud kirja, mille peale kaupleja selgitas, et selline remont on ebaotstarbekas ning kaupleja saab ise kahju hüvitada parandades käekella ise.

Tarbija ei nõustunud ning soovis käekella parandamist vaid originaalvaruosadega ning kella tootja poolt.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on pakkunud tarbijale käekell ära parandada, kuid tarbija ei aktsepteeri kaupleja ettepanekut, kuna soovib üksnes originaalvaruosasid.

Kaupleja hinnangul on tegemist mehhanismi osa purunemisega, mis võis olla korrodeerunud. Selliste detailide purtunemisel töö käigus vahetab kaupleja need omal kulul välja.

Samuti ei ole kaupleja hinnangul käekella nõuetekohaselt hooldatud ning detaili purunemise põhjuseks võis olla niiskuse sattumine käekella.

Sellel põhjal on kaupleja valmis omal kulul välja vahetama purunenud detaili ning poleerima tagakaant.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud vaidluse aluseks olevate asjaoludega ning poolte seisukohtadega, rahuldab tarbija avalduse osaliselt ning mõistab tarbijale tekkinud kahju hüvitamiseks kauplejalt välja 400 eurot.

Kaupleja ja tarbija on sõlminud võlaõigusseaduse (VÕS) § 635 lg 1 mõttes töövõtulepingu, millega kaupleja kohustus vahetama kellas patarei, kuid kahjustas patarei vahetamise käigus kella korpust (keeramikroomi). Komisjonile edastatud materjalide põhjal tunnistab kaupleja, et patarei vahetaja oli praktiliselt olnud õpilane. Kaupleja on valmis kella parandama omal kulul, kuid ei saa seda teha selliselt, et kella esialgne väärtus ja välimus säiliks.

Tarbija võib võlaõigusseaduse (VÕS) § 115 lg 1 ning §-de 127 ja 128 alusel nõuda kahju hüvitamist, kui on täidetud eelkõige järgmised üldised eeldused (vt ka Riigikohtu 20. märtsi 2012. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-5-12, p 27):

- kaupleja on lepingut rikkunud (VÕS § 115 lg 1);
- kaupleja vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1), st rikkumine ei ole VÕS § 103 lg 1 järgi vabandata;v;
- tarbijale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128);
- kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2);
- kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena kauplejale lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3);
- rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4).

Põhimõtteliselt peab kõiki kahju hüvitamise nõude aluseks olevaid asjaolusid tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 230 lg 1 esimese lause järgi tõendama tarbija. VÕS § 103 lg 1 teise lause järgi eeldatakse siiski, et kohustuse rikkumine ei ole vabandata;v ja kaupleja peab kahju hüvitamise kohustusest vabanemiseks tõendama, et rikkumine oli vabandata;v.

Põhjusliku seose tõendamine lepingurikkumise ja kahju vahel (VÕS § 127 lg 4) on samuti tarbija ülesanne. Põhjusliku seose tuvastamisel tuleb juhinduda *conditio sine qua non* põhimõttest, mille järgi ajaliselt eelnev sündmus loetakse hilisema sündmuse põhjuseks, kui ilma esimese sündmuseta poleks ajaliselt hilisemat sündmust toimunud. Selleks saab kasutada elimineerimise meetodit, mille abil jäetakse kaupleja väidetav tegu mõtteliselt kõrvale ja uuritakse, kas kahjulik tagajärg oleks ilma selleta saanud (vt selle ja ka põhjusliku seose kindlakstegemise kohta üldiselt Riigikohtu 26. septembri 2006. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-53-06, p 11). Tegevusetuse korral saab kasutada asendamismetodit, mille abil asendatakse ärajäänud tegevus mõtteliselt ning vaadatakse, kas kahju oleks siis jäänud olemata.

Kui kahju põhjustab küll tarbija käitumine, kuid samasugune kahju oleks tekkinud hiljem ka muust

asjaolust tulenevalt, tuleb ka muud asjaolu (kahju tekkimise teist põhjust) arvestada. Sellise muu asjaolu esinemise korral on võlgniku kahju hüvitamise kohustus väiksem, kuid võib olla ka välistatud.

Komisjon on tuvastanud, et kaupleja on poolte vahel sõlmitud töövõtulepingut kellapatarei vahetamiseks rikkunud, kuivõrd kaupleja lõhkus kellapatarei vahetamise käigus tarbija kella.

Samuti ei nähtu objektiivseid asjaolusid, millest võiks järeldada, et rikkumine on vabandav ja kaupleja ei vastuta rikkumise eest (VÕS § 103 lg 1 ja lg 2). Üldjuhul ei ole rikkumine vabandav. Kohustuse rikkumine on vabandav, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatu jõu tõttu. Vääramatu jõud on asjaolu, mida võlgnik ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta lepingu sõlmimise või lepinguvälise kohustuse tekkimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks. Sellised asjaolud puuduvad.

Tarbijale on tekkinud kahju. Kahju tekkimisele ei vaidle iseenesest vastu ka kaupleja, kes pakkus välja kell ise parandada. Siiski ei ole kauplejal kella võimalik parandada sellisel viisil, et taastada endine kella seisukord nii esteetiliselt kui väärtuselt. Tarbija on selgitanud, et kõnealune kell on valmistatud eritellimusena ning ühtlasi nähtub, et kella remont algse seisukorra taastamiseks on võimalik vaid tootja tehases. Tarbija on pöördunud kolmanda isiku poole, kes on esitanud ligikaudse kalklulatsiooni kella kellatootja tehases parandamiseks. Kolmanda isiku pakkumise järgi kujuneb kella parandamiseks kokku ca 400-500 eurot. Tagakaane hinnaks on kolmanda isiku selgituse järgi 95 eurot, kroonnapu hinnaks 45 eurot, millele lisandub määratlematas suuruses hoolduse, kindlustuse ja transpordi summa. Komisjon leiab, et tarbija nõue summas 500 eurot ei ole tõendatud, kuivõrd kolmas isik on määratlenud kella parandamise maksumuse umbkaudselt hinnavaheemikuna, mille keskmine on 450 eurot. Komisjon selgitab, et kahju hüvitamise eesmärk on kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud (VÕS § 127 lg 1). Sel põhjusel jätab komisjon kõrvale ka kaupleja seisukoha, mille järgi lubas kaupleja kella parandada Hiinast pärit varuosadega. Kaupleja ei suuda taastada endist olukorda.

Kuivõrd kaupleja seisukoha järgi oli kell hooldamata, tarbija enda seisukoha järgi ca 10 aastat vana, millel ei nähtu (ega ka kella osadel) kindlustust, siis ei saa kahju hüvitamise väljamõistmine panna kahjustatud tarbijat soodsamasse olukorda võrreldes sellega, milles tarbija enne kella kahjustamist oli. Kuivõrd kella kahjustunud osa ei olnud varasemalt kindlustusega hõlmatud ning samuti ei ole kahju hüvitamise eesmärk kooskõlas kellale tasulise hoolduse teostamisega, siis ei saa komisjon neid konkreetseid asjaolusid hüvitatava kahjuna välja mõista, kuivõrd sellisel juhul on lõppkokkuvõttes tarbijal kell, mis on mingis ulatuses kindlustatud (ei ole tõendatud, kas kindlustus langeb ainult asendatavatele osadele või ka muule) ning hooldatud. Kell ei olnud seda varasemalt. Samuti on komisjonile esitatud üksnes hinnavaheemik, mis kellaga seonduvad toimingud maksavad. Järelikult ei ole kahju suurust kindlaks tehtud. Kui kahju tekitamine on kindlaks tehtud, kuid kahju täpset suurust ei saa kindlaks teha, otsustab hüvitise suuruse kohus VÕS § 127 lg 6 alusel.

Analoogia korras otsustab komisjon, tuginedes esitatud asjaoludele, et hüvitise suurus vastab 400 eurole, kuivõrd kolmas isik hindas kella parandamise kogukululus keskmiselt 450 eurot (400 ja 500 euro keskmine). Komisjon lahutab keskmisest summast, 450 eurot, võimaliku hoolduse ja kindlustuse maksumuse hinnangulises väärtuses 50 eurot, kuivõrd komisjonile tõendeid esitatud ei

ole. Kahju suuruse on komisjon määratlenud seega komisjonile teadaolevate asjaolude ja siseveendumuse alusel.

Jaatada tuleb ka kahju ettenähtavust (VÕS § 127 lg 2) ja põhjuslikku seost (VÕS § 127 lg 4). Kella patareid vahetades võib mõistlikult tekkinud kahju ette näha, mida tõendab asjaolu, et kaupleja mõõnis, et vahel selline kahju tema kutsealal tekkib. Põhjuslikku seost on kaupleja samuti tunnistanud, kuivõrd kaupleja on võtnud kella lõhkumise omaks, nentides, et kahju oli kellapatarei vahetanud isiku teo vahetu tagajärg.

Kaupleja on viidanud, et kahju võis tekkida ka seetõttu, et kell oli hooldamata ning kella sisse võis olla pääsenud niiskus. Teisalt nähtuvad komisjonile esitatud fotomaterjalilt, et kella on kahjustatud ka tugevate kriimudega ning puudub vaidlus tõsiasjas, et kellapatarei vahetaja oli kogenematu õpilane. Seeõttu jätab komisjon kaupleja vastuväite tekkinud niiskuse kohta arvestamata. Ülaltoodud kaalutlustel rahuldab komisjon tarbija avalduse osaliselt ning mõistab tekkinud kahju hüvitamiseks kauplejalt tarbija kasuks välja 400 eurot.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/